

กระบวนการ และเจตคติของครู ในด้านนักเรียนครอบคลุมการประเมินระดับค่อนข้างมากเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนตามจุดเน้นของโรงเรียน และผลการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ส่วนการประเมินในระดับโรงเรียน แสดงผลการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างมากเกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจบทบาทของบุคลากรทุกฝ่ายในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน และการที่บุคลากรทุกฝ่ายดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างพร้อมเพรียงกันตามยุทธศาสตร์ที่โรงเรียนกำหนด

5. ความสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนและการประเมินรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา

ความสำเร็จของการปฏิรูปโดยดำเนินการตามรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ประเมินได้จากข้อมูลหลักฐานผลการเรียนรู้ ผลผลิต และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งสรุปได้ว่า ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปในทางบวกเป็นส่วนใหญ่

จากข้อมูลหลักฐานที่แสดงผลของการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน พบว่า รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา มีความเหมาะสมทั้งทางด้านแนวคิด ยุทธศาสตร์ และกระบวนการของรูปแบบ และมีประสิทธิผลทั้งในระดับบุคคล และระดับโรงเรียน รวมทั้งมีประสิทธิภาพทั้งภายนอกและภายใน นอกจากนี้ยังมีคุณภาพทางวิชาการในด้านศาสตร์การสอนและการวิจัยอีกด้วย

6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและระดับความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้

ทั้งโรงเรียน

1) โรงเรียนที่มีระดับการพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนในระดับสูงเป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีผลการเรียนรู้และคุณลักษณะได้ทั้งระดับสูงและระดับต่ำ ข้อค้นพบนี้แสดงว่า ชุดโครงการ วพร. ได้ช่วยให้โรงเรียนมีระดับการพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนเปลี่ยนแปลง โดยทำให้ครู ผู้บริหาร และนักเรียน มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง แต่ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมยังไม่ส่งผลให้เห็นการเปลี่ยนแปลงผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน

2) ปัจจัยด้านศักยภาพผู้บริหาร คุณภาพนักวิจัยภายนอก ตัวบ่งชี้รวมของครู และเพศของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ด้านระดับการพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยเฉพาะศักยภาพผู้บริหาร ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์สูง (0.859) น่าจะเป็นตัวทำนายระดับการพัฒนาของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนได้ดีที่สุด

3) โรงเรียนที่มีผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของนักเรียนสูงอยู่แล้ว เมื่อมาเข้าโครงการ วพร. ยิ่งทำให้มีผลการเรียนรู้และคุณลักษณะสูงมากยิ่งขึ้น

4) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนและคุณลักษณะของนักเรียนขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน สถานภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง และชุมชน และประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร มากกว่ากระบวนการและผลการดำเนินงานของครูและผู้บริหาร

5) ผลการวิเคราะห์ถดถอยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน พบว่า ศักยภาพของผู้บริหารเป็นตัวทำนายหรือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระดับการพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนของโรงเรียนในโครงการ วพร. เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

และศักยภาพของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับกระบวนการและผลการดำเนินงานของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ยังไม่มีส่วนสะท้อนถึงผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของนักเรียนโดยตรง

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

6.2.1 ปัจจัยด้านตัวบุคคล

นักเรียน มีการปรับเปลี่ยนวิธีเรียนรู้ มีการพัฒนาการเรียนรู้ตามจุดเน้นของโรงเรียน มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ครู เห็นความสำคัญ มีแรงจูงใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ทำ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้บริหาร ส่วนใหญ่มีความจริงจัง ตั้งใจจริง ทุ่มเท ทำงานหนัก เป็นแบบอย่าง และมีคุณธรรม สนใจเอาใจใส่ในการบริหารและพัฒนางานวิชาการ ได้แก่ การจัดปัจจัยเกื้อหนุนที่เหมาะสม การจัดระบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วม การนำชุมชนมาช่วยในการพัฒนานักเรียน การสร้างแรงจูงใจ/ขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีระบบการประสาน สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามงานอย่างใกล้ชิด และการสร้างทีมงานที่เข้มแข็งให้เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อนงานปฏิรูปการเรียนรู้ นักวิชาการจากภายนอกโรงเรียน/สถานศึกษา ส่วนใหญ่มีความสามารถทางวิชาการ ตั้งใจมุ่งมั่นและให้เวลาในการทำงานและร่วมเรียนรู้กับโรงเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถนิเทศครูแบบกัลยาณมิตร โดยใช้การชี้แนะทางปัญญากระตุ้นให้ครุคิดและตัดสินใจ

6.2.2 ปัจจัยด้านการดำเนินงาน

ปัจจัยเอื้อที่สำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจร่วมกัน การปฏิบัติงานแบบรวมพลัง การนิเทศติดตามผลแบบกัลยาณมิตรอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ความคิดและผลงานของตน กระบวนการให้คำปรึกษาอย่างเป็นขั้นตอน และการ

ควบคุมคุณภาพของงานทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้คุณลักษณะร่วมของผู้ดำเนินงานทุกฝ่าย ก็เป็นปัจจัยเอื้อที่สำคัญ คือการเข้าร่วมโครงการด้วยความตั้งใจจริง การมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย รวมทั้งขวัญกำลังใจที่ดีและภาระงานประจำที่เหมาะสม

7. ปัญหาอุปสรรค

7.1 ด้านบุคคล

นักเรียน เคยชินกับการคอยรับความรู้มากกว่าจะเรียนรู้วิธีเรียน/แสวงหาความรู้ จึงต้องอาศัยเวลาและประสบการณ์ในการปรับเปลี่ยน ครู ขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออกแบบการสอน กระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวิจัย ผู้บริหารขาดความรู้พื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย รวมทั้งขาดความพร้อมในการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม นักวิชาการจากภายนอก มีความคิดเห็นทางวิชาการและกระบวนการทำงานที่ไม่สอดคล้องกับครูและ/หรือ ผู้บริหาร หรือขาดความมุ่งมั่น หรือไม่มีเวลาให้แก่โรงเรียนอย่างเพียงพอ หรือขาดความพร้อมทางวิชาการจึงปฏิบัติหน้าที่เสริมสมรรถภาพให้แก่ครูและผู้บริหารได้ไม่สมบูรณ์

7.2 ด้านการปฏิบัติการวิจัย

ปัญหาความเคยชินกับการอบรมแบบให้ความรู้โดยตรง เมื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ / อภิปราย การร่วมคิด ร่วมพิจารณาผลการดำเนินงาน จึงทำได้ยาก การขาดผู้ที่จะช่วยเหลือทางวิชาการแก่โรงเรียน และการให้การชี้แนะ กระตุ้นให้คิดในเชิงลึก นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากเหตุสุดวิสัย คือ การที่นักวิจัยภายนอกที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพสูงต้องถอนตัวออกจากโครงการ เพราะมีภารกิจงานประจำมาก และมีผู้ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต การเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ของกระทรวง

ศึกษาธิการ การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนส่งผลกระทบ ทำให้การดำเนินงานวิจัยของโรงเรียน และของนักวิจัยภายนอก ไม่ราบรื่น และล่าช้าในบางกรณี

ปัญหาอุปสรรคดังกล่าวข้างต้น นักวิจัยทุกระดับสามารถดำเนินการแก้ไขให้มีผลกระทบทางลบต่อการวิจัยน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและไม่สามารถแก้ไขได้ ซึ่งต้องการการแก้ไขในเชิงระบบและในระยะยาว อาทิ (1) การขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานต้นสังกัดให้โรงเรียน/สถานศึกษาดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (2) การขาดการกำหนดบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนางานของโรงเรียนและของเขตพื้นที่การศึกษา / ต้นสังกัด ที่เชื่อมโยงสอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน (3) การเปลี่ยนผู้บริหารโรงเรียนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่โรงเรียนยังขาดระบบข้อมูลที่เป็นความจำเป็นขององค์กร และขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่โรงเรียนกำลังดำเนินอยู่ระหว่างผู้บริหารเก่า-ใหม่ (4) การขอรับการประเมินเพื่อเลื่อนระดับ/ ตำแหน่งของครูและผู้บริหารด้วยการทำเอกสารวิชาการ มีผลต่อเวลาที่ควรจะอุทิศให้แก่การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน (5) ปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

8. องค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ส่งผลให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1) องค์ความรู้ระดับโรงเรียน

1.1) ด้านครู

- * ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้ตามเป้าหมายที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน/สถานศึกษา โดยใช้วิธีการ/กระบวนการที่โรงเรียนเลือกและได้ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนามาแล้ว 4 รอบ เป็นเวลา 2 ปี
- * ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงานแบบรวมพลังทั้งโรงเรียน
- * ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจากงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.2) ด้านผู้บริหาร

- * ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม/ยุทธศาสตร์/แนวทาง/วิธีการในการบริหารวิชาการ
- * ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารวิชาการจากงานวิจัยของผู้บริหาร

1.3) ด้านนักวิชาการจากภายนอก

- * ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม/ยุทธศาสตร์/แนวทาง/วิธีการในการนิเทศ การส่งเสริมและพัฒนาครูและผู้บริหาร

2) องค์ความรู้ระดับโครงการวิจัยย่อย

เนื่องจากการดำเนินงานของโรงเรียนอยู่ภายใต้ร่มของโครงการย่อย โดยโครงการย่อย 1 โครงการ มีโรงเรียนในความดูแล

ประมาณ 1-6 โรงเรียน หัวหน้าโครงการจะมีประเด็นวิจัยที่ตนสนใจ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน/สถานศึกษาทั้งหมดที่อยู่ใน โครงการของตน เป็นผลทำให้ได้องค์ความรู้ที่กว้างขวางขึ้นในระดับ โครงการย่อย ซึ่งองค์ความรู้ เหล่านี้จะปรากฏอยู่ในรายงานวิจัยระดับ โครงการ (ย่อย) จำนวน 49 โครงการ

3) องค์ความรู้ระดับโครงการวิจัยแม่บท

เพื่อประโยชน์ในระดับกว้าง โครงการวิจัยแม่บทได้ทำหน้าที่ สังเคราะห์ข้อความรู้จากผลงานของโครงการวิจัยย่อยทั้ง 49 โครงการ รวม 135 โรงเรียน ได้ผลผลิต ดังนี้

3.1) บทสรุปการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง โรงเรียนระดับโครงการวิจัยย่อย จำนวน 49 โครงการ โดยแต่ละโครงการ จะประกอบด้วย (1) บทสรุปรายงานวิจัยระดับโครงการ และ (2) บทสรุปนวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนของโรงเรียน/สถาน ศึกษาทั้งหมดที่อยู่ในโครงการ

3.2) แค็ตตาล็อก (catalog) รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ของโรงเรียน 135 โรงเรียน

รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ปรากฏในแค็ตตาล็อก จะให้ข้อมูลสรุปของนวัตกรรมของแต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา รวมทั้ง สถานที่ติดต่อ โดยจัดจำแนกตามวิธีการจัดการเรียนรู้ (ตัวแปรต้น) และ ตามเป้าหมายที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน/สถานศึกษา (ตัวแปรตาม)

ผู้สนใจสามารถเปิดแค็ตตาล็อกเพื่อสำรวจว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และได้ผลอย่างไร และมีอะไรที่น่าจะตรงหรือ ใกล้เคียงกับความสนใจของตนมากที่สุด โดยมีสถานที่ติดต่อให้ เพื่อ การติดตามศึกษาในรายละเอียดต่อไป

3.3) การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย : องค์ความรู้จาก การวิจัยและพัฒนา

เนื่องจากโรงเรียน/สถานศึกษา จำนวน 135 โรงเรียน ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างหลากหลาย เหมือนกันบ้าง ต่างกันบ้าง คณะวิจัยจึงได้นำงานวิจัยที่ใช้วิธีการหลักที่เหมือนกัน มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในวิธีการนั้นๆ ที่กว้างขึ้น ทำให้ได้ผลงานดังนี้

3.3.1) หนังสือเรื่อง “การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ: องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน” ประกอบด้วยข้อความรู้ที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน / สถานศึกษา จำนวน 62 แห่ง ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

- (1) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน / สถานศึกษา 17 แห่ง)
- (2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการคิดและกระบวนการคิด (สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน / สถานศึกษา 11 แห่ง)
- (3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้โครงงาน (สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน / สถานศึกษา 12 แห่ง)
- (4) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสาร (สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน / สถานศึกษา 8 แห่ง)

- (5) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกระบวนการกลุ่ม
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา 7 แห่ง)
- (6) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะวิชาชีพ
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา 2 แห่ง)
- (7) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการตามพระราชดำริฯ
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา 5 แห่ง)

3.3.2) หนังสือเรื่อง "การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ
หลากหลาย: องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง
โรงเรียน" ประกอบด้วยข้อความรู้ที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน/
สถานศึกษา จำนวน 38 แห่ง ดังนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย: องค์ความรู้จาก
การวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

- (1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 15 แห่ง)
- (2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 7 แห่ง)
- (3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 8 แห่ง)

- (4) การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบพหุปัญญา (MI)
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง)
- (5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ 4 MAT
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง)
- (6) การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (EL)
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 2 แห่ง)

3.3.3) หนังสือเรื่อง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ
ชิปปา (CIPPA MODEL) : องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูป
การเรียนรู้ทั้งโรงเรียน” (สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน/
สถานศึกษา 8 แห่ง)

3.3.4) สำหรับผลงานอีก 3 กลุ่ม ซึ่งเป็นงานวิจัยและพัฒนา
ของโรงเรียน/สถานศึกษาอีกจำนวน 15 แห่ง ตามรายชื่อต่อไปนี้ เป็นเรื่อง
ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ไม่ได้ใช้วิธีการหลักเดียวกันจึงไม่สามารถนำ
มาสังเคราะห์รวมกันได้

- 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 7 แห่ง)
- 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามดัชนีบ่งชี้
ของสถานศึกษา
(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /
สถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง)

3) การพัฒนาโรงเรียนเป็นบ้านที่สอง

(สังเคราะห์จากงานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน /

สถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง)

หนังสือซึ่งเป็นผลผลิตจากการสังเคราะห์งานวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน/สถานศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้น จะมีการนำไปจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อไป สำหรับผู้สนใจสามารถขอศึกษาได้ที่สำนักงานโครงการ วพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนที่ได้นำเสนอข้างต้น คณะวิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การนำผลการวิจัยไปให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานทางการศึกษา/องค์กร
ที่รับผิดชอบงานการปฏิรูปการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียน/สถานศึกษา 135 แห่งที่ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ในชุดโครงการ วพร. ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป เนื่องจากระยะเวลาในการปฏิรูปประมาณ 2 ปี ที่ผ่านมายังไม่เพียงพอต่อความยั่งยืนของการปฏิรูป แต่ได้ช่วยให้บุคลากรปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นขั้นที่ยากที่สุด เปรียบเสมือนการเข็นเกวียนขึ้นภูเขา ช่วง 2 ปีของกระบวนการปฏิรูปได้ช่วยให้เกวียนเกือบจะถึงส่วนที่เป็นที่ราบของยอดเขา หากได้รับการเข็นต่อให้ถึงที่ราบอย่างปลอดภัย การขับเคลื่อนต่อไปก็จะเป็นไปได้อย่างสะดวกและง่ายขึ้น โรงเรียนจำนวนหนึ่งที่ระดับการพัฒนายังไม่คงที่ หากไม่ได้รับ

การสนับสนุนที่พอเพียง ก็เป็นไปได้ที่บางโรงเรียนจะตกกลับมาสู่ที่เดิม

1.1.2 สนับสนุนการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนในชุดโครงการ วพร. ในการขยายผลไปสู่โรงเรียนอื่นๆ โดยส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้โรงเรียนเหล่านี้เป็นฐานในการช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป ซึ่งนอกจากจะช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมโรงเรียน/สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว ด้วยการลงทุนอย่างประหยัดแล้ว ยังช่วยให้โรงเรียนต้นแบบเกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

1.1.3 สนับสนุนให้โรงเรียน/สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน นำรูปแบบการปฏิรูปและรูปแบบการขยายผลการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปใช้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากรูปแบบฯ สามารถช่วยพัฒนาบุคลากรทั้งโรงเรียนรวมทั้งสามารถช่วยพัฒนานักวิชาการในการทำงานร่วมกับโรงเรียนได้ด้วย

1.1.4 เร่งรัดการกระจายอำนาจทุกระดับ โดยเน้นการพัฒนา/การปฏิรูปที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแนวคิดของการกระจายอำนาจตามความหมายที่แท้จริง เพื่อช่วยให้การกระจายอำนาจเกิดผลสูงสุดในทางปฏิบัติ

1.1.5 สนับสนุนให้เขตพื้นที่การศึกษา มีการทำงานร่วมกับโรงเรียนในลักษณะของการสนับสนุนส่งเสริม มากกว่าการสั่งการ และแสวงหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ และการปฏิบัติของนักวิชาการ/ศึกษานิเทศก์ ให้เอื้อต่อความสำเร็จในการทำงานร่วมกับโรงเรียน รวมทั้งการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล การนิเทศ และการวิจัย เพื่อช่วยให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการให้ความ

ช่วยเหลือทางวิชาการแก่โรงเรียน

1.1.6 สนับสนุนให้สถาบันครุศาสตร์-ศึกษาศาสตร์ทั่วประเทศร่วมมือเรียนรู้กับโรงเรียน (K-12 collaboration network) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนานิสิตนักศึกษาครู (school-based training) พัฒนาองค์ความรู้ด้านศาสตร์การสอนที่เหมาะสมกับบริบทไทย รวมทั้งพัฒนานุเคราะห์ของสถาบันให้เกิดความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตามแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสามารถทำงานร่วมกับโรงเรียนอย่างได้ผล รวมทั้งพัฒนาระบบนักวิชาการพี่เลี้ยงเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน ซึ่งเป็นงานบริการสังคมทางด้านวิชาการที่อาจารย์ในระดับอุดมศึกษาพึงปฏิบัติอีกด้านหนึ่ง

1.1.7 พัฒนา/ปรับปรุงระบบพี่เลี้ยงทางวิชาการ (academic mentor system) เพื่อช่วยโรงเรียน/สถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มพี่เลี้ยงที่เป็นนักวิชาการ และกลุ่มพี่เลี้ยงที่เป็นครูในโรงเรียน ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากเป็นความต้องการและความขาดแคลนที่สูงมาก โรงเรียน/สถานศึกษาแทบทุกแห่ง ต้องการความช่วยเหลือจากพี่เลี้ยง แต่ไม่สามารถหาบุคคลที่เหมาะสมมาช่วยได้

1.1.8 พัฒนา/ปรับปรุงระบบการคัดเลือกและการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน/สถานศึกษาเพื่อให้ได้ผู้บริหารที่มีคุณสมบัติเอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง เนื่องจากผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้และการศึกษา โรงเรียน/สถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่ขาดความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจในการปฏิบัติงาน จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียนจำนวนมาก ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือผู้ที่สามารถบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และสนับสนุนการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการบริหารวิชาการ ทั้งทางด้านการจัดปัจจัยเกื้อหนุน และระบบการนิเทศภายในที่มี

ประสิทธิภาพ รวมทั้งการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และเหนือสิ่งอื่นใด เป็นผู้ที่ยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.9 พัฒนา/ปรับปรุงระบบการสนับสนุนบุคลากรของหน่วยงาน/องค์กร ที่เชื่อต่อการพัฒนาตนเอง การพัฒนางานและความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรทุกระดับ เช่น การส่งเสริมบุคลากรที่มีประสิทธิภาพที่ทำหน้าที่เป็นแกนนำหรือต้นแบบให้ผู้อื่น ให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยการให้การสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เช่น การจัดให้มีงบประมาณสนับสนุน การจัดให้เป็นภาระงาน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ส่วนบุคลากรที่ขาดประสิทธิภาพก็จัดให้มีระบบการนิเทศติดตาม กำกับและการสร้างแรงจูงใจให้มีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานตามเป้าหมาย เป็นต้น

1.1.10 ทบทวนและปรับปรุงระบบการทำงานและภาระงานของครู ให้เหมาะสม เนื่องจากครูจำนวนมากต้องรับภาระงานเร่งด่วนจำนวนมากที่ไม่ใช่งานในหน้าที่หลักโดยตรง ทำให้ครูต้องละทิ้งงานในหน้าที่หลัก คือ การจัดการเรียนการสอน และการดูแลนักเรียน ซึ่งส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการปฏิบัติงานของครู

1.1.11 เร่งปรับปรุงระบบการประเมิน เพื่อการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรให้สอดคล้องกับระบบการพัฒนาคุณภาพงานตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับระบบการบริหารงานบุคคลใหม่ตามมาตรฐานวิชาชีพของครูและผู้บริหาร โดยมีการเร่งพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินการเข้าสู่ตำแหน่งทั้งของครูและผู้บริหาร และมีการกำหนดแนวการปฏิบัติเพื่อรองรับการประเมินให้ชัดเจน และให้เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามสภาพจริง

1.1.12 สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการ

เรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การรวบรวมนวัตกรรมการศึกษา นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ผลงานวิจัย องค์ความรู้ แหล่งเรียนรู้ วิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ และพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับ ข้อมูลทางการศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ เพื่อความสะดวกในการใช้ประโยชน์ รวมทั้งการส่งเสริมการจัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา

1.2.1 ส่งเสริมโรงเรียน/สถานศึกษาในชุดโครงการ วพร. ในเขตพื้นที่ของตน ให้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในระดับที่ดีขึ้น และยั่งยืน และสนับสนุนให้เป็น โรงเรียนต้นแบบดำเนินการขยายผลสู่โรงเรียนอื่น ๆ

1.2.2 สนับสนุนให้โรงเรียน/สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา โดย สร้างแรงจูงใจและจัดระบบเกื้อหนุนการปฏิบัติงานของโรงเรียน

1.2.3 พัฒนาสมรรถภาพทางด้านวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียน/สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดระบบนิเทศภายในโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชนและการใช้การวิจัยในการพัฒนางานเพื่อช่วยให้ การปฏิรูปการเรียนรู้เกิดผลสูงสุด

1.2.4 พัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ สำคัญในการทำงานแบบรวมพลัง อันจะส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของ โรงเรียนในภาพรวม

1.2.5 พัฒนาระบบนักวิชาการพี่เลี้ยง ให้เพียงพอต่อ ความต้องการของโรงเรียนในเขตพื้นที่ของตน เสริมสมรรถภาพทางวิชาการ

และการทำงานร่วมกับโรงเรียนให้นักวิชาการเพื่อช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบให้บุคคลดังกล่าวมีเวลาเข้าไปร่วมปฏิบัติการเรียนรู้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอและอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี เพื่อความยั่งยืน

1.2.6 พัฒนาระบบครูพี่เลี้ยง (mentor) เพื่อเป็นแกนนำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน และร่วมช่วยเหลือนักวิชาการพี่เลี้ยงในโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งนอกจากจะช่วยแก้ปัญหาความขาดแคลนนักวิชาการพี่เลี้ยงแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาครูที่มีศักยภาพให้สามารถพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพและความก้าวหน้าทางวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

1.2.7 สนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติการเรียนรู้ในเขตพื้นที่การศึกษาและระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน และระหว่างเขตพื้นที่

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน/สถานศึกษา

1.3.1 ด้านโรงเรียน ผู้บริหาร

1) เร่งปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน ฯลฯ ให้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในฐานะผู้เรียนรู้

2) เชื่อมโยงและบูรณาการงานหลายด้านของโรงเรียนและจัดให้เป็นระบบ เพื่อช่วยให้การทำงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนต่าง ๆ เช่น มีการเชื่อมโยงงานด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการวิจัย ให้เป็นเรื่องเดียวกัน

3) นำรูปแบบการปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนาไปใช้อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปี จนกระทั่งเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย และบูรณาการเข้าสู่ระบบการทำงานปกติ

4) แสวงหาแนวคิด แนวทาง ยุทธศาสตร์ วิธีการ และนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยมีการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน

5) แสวงหานักวิชาการ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ มาช่วยเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่บุคลากรของโรงเรียน

6) ส่งเสริมและพัฒนาครูที่มีศักยภาพให้สามารถทำหน้าที่เป็นครูแกนนำการเปลี่ยนแปลง และจัดระบบสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่ครูเหล่านั้น

7) บริหารงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมทั้งการทำงานแบบรวมพลัง

8) เสริมพลังอำนาจ (empower) บุคลากรของโรงเรียน โดยการพัฒนาความรู้ความสามารถในทุกๆ ด้าน เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ทางด้านหลักสูตร การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศภายในอย่างเป็นกัลยาณมิตร การนิเทศโดยใช้การชี้แนะทางปัญญา (cognitive coaching) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยและพัฒนา และความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน

9) พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้มีความรู้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอยู่เสมอ

10) จัดภาระงานของครูให้เหมาะสม ให้ครูสามารถปฏิบัติงานที่เป็นหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการสอน และการดูแลนักเรียนได้เต็มที่ และจัดปัจจัยเกื้อหนุนครูให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

11) จัดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสอนของครู

12) ส่งเสริมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งให้การศึกษาแก่พ่อแม่ผู้ปกครอง และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

13) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับโรงเรียนและครูใช้ในการปฏิบัติงาน

1.3.2 ด้านครูและนักเรียน

1) เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ร่วมมือในการรวมพลังกันปฏิรูปการเรียนรู้ตามรูปแบบ หรือแนวทางที่โรงเรียนเลือก

3) จัดระบบการทำงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่หลักได้อย่างครบถ้วน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การร่วมนิเทศการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การช่วยแก้ปัญหา ให้คำปรึกษาและดูแลผู้เรียน การสัมพันธ์กับชุมชน และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

4) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปรับปรุง 2545) และพัฒนาตนเองให้มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5) พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและการสอนของครู เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

6) เชื่อมโยงการเรียนรู้การสอนของตนกับการประกันคุณภาพของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำรูปแบบไปใช้

2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน/สถานศึกษาที่สนใจในการนำรูปแบบไปใช้

2.1.1 ควรศึกษาหนังสือเรื่อง “ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน : เรื่องยากที่ทำได้จริง” ซึ่งให้รายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการตามรูปแบบปฏิรูปการเรียนรู้ วพร.

2.1.2 ดำเนินงานตามคำแนะนำที่ให้ไว้ในหนังสือที่ละขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและดำเนินงานในขั้นต่อไป

2.1.3 รูปแบบฯ ให้แนวทางและกระบวนการเฉพาะที่สำคัญ ๆ โรงเรียน/สถานศึกษา สามารถเพิ่มเติมขั้นตอนที่จำเป็นอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของตน

2.1.4 หากเป็นไปได้ โรงเรียนควรหาเครือข่ายเป็นเพื่อนร่วมทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ปรึกษากันและกัน ช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน

2.1.5 โรงเรียนควรแสวงหาแหล่งวิทยากรโดยเฉพาะที่อยู่ในท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนตามความต้องการที่เกิดขึ้น

2.1.6 ควรมีการนิเทศการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิรูป

2.1.7 ควรส่งเสริมการทำงานในระบบทีม เพราะจะช่วยให้การทำงานแบบรวมพลังกันมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

2.1.8 ให้ความสำคัญกับทีมแกนนำการเปลี่ยนแปลง

และควรมีการพัฒนาทีมแกนนำ รวมทั้งจัดระบบสนับสนุนทีมแกนนำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่

2.1.9 ในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และร่วมงานกับคณะครูทุกชั้นตอน

2.1.10 ให้เวลาบุคลากรในการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยน ไม่บีบบังคับหรือเร่งให้เกิดผลจนเกินไป

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับบุคลากร/หน่วยงานที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนตามรูปแบบฯ

2.2.1 ศักยภาพศาสตร์ 5C ที่ได้จากการวิจัยนี้ ซึ่งประกอบด้วย 1) การออกแบบให้ลื่นไหล (cascade design) 2) การรวมพลัง (collaboration) 3) การนิเทศโดยใช้การชี้แนะปัญญา (cognitive coaching) 4) การทำงานแบบมืออาชีพ (cognitive growth for career path) 5) การเป็นแบบอย่างวิถีการเรียนรู้แนวใหม่ (culture of learning) เพื่อใช้ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนตามรูปแบบฯ

2.2.2 ศักยภาพศาสตร์ กระบวนการ และวิธีการในการขยายผลการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ที่ได้จากการวิจัยนี้เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการปฏิรูป

2.2.3 ศึกษาและพัฒนา/ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของตนเองในการทำงานร่วมกับโรงเรียนให้อยู่ในฐานะผู้ร่วมเรียนรู้

2.2.4 ศึกษาและพัฒนาทักษะกัลยาณมิตรนิเทศ รวมทั้งทักษะการชี้แนะทางปัญญา (cognitive coaching) ซึ่งส่งเสริมการคิดของครู และการเรียนรู้แบบนำตนเอง

2.2.5 ทำงานร่วมกับโรงเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร ให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมและความจำเป็น

2.2.6 เปิดโอกาสให้โรงเรียนให้ข้อมูลป้อนกลับ รับฟัง และนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนางานต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน/สถานศึกษา

ในชุดโครงการ วพร.

3.1 โรงเรียน/สถานศึกษา ควรมีการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดผลในระดับที่พึงพอใจสูงสุด และควรมีการบูรณาการงานการปฏิรูปการเรียนรู้เข้าสู่ระบบการทำงานตามปกติ

3.2 โรงเรียน/สถานศึกษา ควรมีการดำเนินการขยายผลการปฏิรูปไปสู่โรงเรียนอื่น ๆ โดยมีการจัดระบบการขยายผลที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาผลข้างเคียง

3.3 โรงเรียน/สถานศึกษา ควรประชาสัมพันธ์ผลงานให้โรงเรียนอื่น ๆ และเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ เพื่อการขยายผลอย่างเป็นระบบ

3.4 โรงเรียน/สถานศึกษา ควรรวบรวมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูรายบุคคล เพื่อการเผยแพร่ทั่วไป

3.5 โรงเรียน/สถานศึกษา ควรมีการพัฒนานุเคราะห์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

เอกสารและสื่อเผยแพร่ในชุดโครงการ วพร.

เอกสารและสื่อเผยแพร่ในชุดโครงการ วพร.

รายการหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ (Published Materials)

- 1 ทิศนา แหมมณี และคณะ. รายงานการวิจัยชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 2 ทิศนา แหมมณี และคณะ. ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน :
เรื่องยากที่ทำได้จริง. กรุงเทพมหานคร : โครงการ วพร.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 3 ทิศนา แหมมณี และภาษิต ประมวลศิลป์ชัย, บรรณาธิการ.
ประสบการณ์และยุทธศาสตร์ของผู้บริหารในการปฏิรูป
การเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ เนธิ์ทิส, 2547.
- 4 ทิศนา แหมมณี และคณะ. การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน :
ประสบการณ์และกลยุทธ์ของนักวิชาการในการเรียนรู้
ร่วมกับโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว.), 2547.

- 5 ทิศนา แหมมณี และคณะ. เมนูงานเด็ด : แผนการจัดการเรียนรู้คัดสรร. กรุงเทพมหานคร : โครงการวพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 6 ทิศนา แหมมณี และนางลักษณ์ วิรัชชัย. แก้ว้าวสู่ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการสังเคราะห์งานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: นิธิ เอ็ดเวอร์ไทด์ กรุ๊ป, 2546.
- 7 ทิศนา แหมมณี และคณะ. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โครงการวพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 8 ทิศนา แหมมณี และคณะ. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย : องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โครงการวพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 9 ทิศนา แหมมณี และคณะ. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา (CIPPA MODEL) : องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โครงการวพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- 10 ทิศนา แชมมณี และคณะ. แค็ตตาล็อก (catalog) รูปแบบการ
ปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร :
โครงการวพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 11 ทิศนา แชมมณี และคณะ. เอกสารประชาสัมพันธ์ : การวิจัย
และพัฒนา รูปแบบการปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร: โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 12 ทิศนา แชมมณี และคณะ. แนวคิดพื้นฐานของการปฏิบัติการเรียนรู้
ทั้งโรงเรียนด้วยระบบการวิจัยและพัฒนาและขั้นตอนการ
ดำเนินการวิจัยและพัฒนา. ใน การวิจัยและพัฒนาเพื่อ
ปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน , หน้า 1-22. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2546. (พิมพ์เผยแพร่โดยหน่วย
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ)

รายการสื่อสิ่งพิมพ์เผยแพร่ (Unpublished Materials)

- 13 ทิศนา แชมมณี และคณะ. โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูป
การเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ระดับโครงการวิจัยย่อย (รหัส
โรงเรียน 001-135) : บทสรุปรายงานการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร : โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547. (เป็นชุด 49 ฉบับ)

- 14 ทิศนา แชมมณี และคณะ. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร : รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 15 ทิศนา แชมมณี และคณะ. ประมวลบทความและเอกสารเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร: โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 16 ทิศนา แชมมณี และคณะ. ประมวลจดหมายข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์: จดหมายข่าว เครือข่าย วพร. กรุงเทพมหานคร: โครงการวพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 17 ทิศนา แชมมณี และคณะ. วิถีทัศน์ : การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิด. กรุงเทพมหานคร: โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- 18 ทิศนา แชมมณี และคณะ. ระบบข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร: โครงการ วพร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
<http://www.edu.chula.ac.th/rdl>

